

Раскрый, матрошка, свой сакрэт!

■ СВЕТ НАШЫХ ЗАХАПЛЕННЯЎ

Каля 150 матрошак «пасяліліся» на выстаўцы ў музеі СШ №1. Адкрыць іх сакрэты дапамагае дзецям дырэктар музея Вольга Смалонская. У час зімовых канікулаў яна праводзіла экскурсіі не толькі для вучняў сваёй школы, але і іншых навучальных устаноў.

— Гэта не першая выстаўка ў нашым музеі. Раней усёй школай збіралі шкатулкі, пласцінкі, летась стварылі экспазіцыю з

ка. Яе «бацькі» — токар Васілій Звёздачкін і мастак Сяргей Малюцін. Была яны «васьмімеснай», самая вялікая фігурка ўяўляла сабой сялянскую дзяўчынку з пеўнем у руках, наступным быў хлопчык, затым зноў дзяўчынка, а найменшая лялька — немаўлятка ў пялюшках. А назвалі гэты драўляны цуд самым распаўсюджаным на Русі жаночым іменем Матрона, Матроша.

На выстаўцы ў СШ №1 прадстаўлены ўсе чатыры асноўныя расійскія мануфактуры, якія славіліся сваімі вырабамі. Сямёнаўскія матрошкі румяныя, прыбраныя, упрыгожаныя

ЦІКАВА ВЕДАЦЬ

■ У 1970 годзе ў Кнігу рэкордаў Гінеса ўвайшла матрошка мастацкай фабрыкі «Сямёнаўскі роспіс» з 72 фігурак, самая вялікая з якіх вышынёй адзін метр, а найменшая — як семачка сланечніку.

■ Самая вялікая — 15-метровая матрошка з 15 фігурак — была выраблена ў Сямёнаве ў 1970 годзе. Сімвалічна, што яе падарылі Японіі — радзіме гэтай лялькі.

■ Самы меншы экзэмпляр у 1 міліметр стварыў мікрамініяцюрыст Анатолій Каненка з Омска.

■ Дзякуючы касманаўту Андрыяну Нікалаеву

календароў. І вось новая ідэя, якую падтрымалі і педагогі, і вучні. Сімвалічна, што 3 студзеня лічыцца Днём рускай матрошкі, — расказвае дырэктар музея і адзначае, што выстаўка выклікае вялікую цікавасць у юных наведвальнікаў.

«А вы мне падорыце адну? У мяне дома такой няма!» — папрасіла адна з дзяўчынак... Захопленыя віртуальнымі гульнямі, некаторыя дзеці ніколі не трымалі ў руках гэтых драўляных лялек.

Нібы казку, слухаюць хлопчыкі і дзяўчынкі гісторыю стварэння дзівосных прыгажунь. Аказваецца, у рускай матрошкі японскія карані. У канцы XIX стагоддзя жонка вядомага мецэната Савы Мамантава прывезла з японскага вострава Хонсю фігурку мудраца Фукурумы, унутры якога было некалькі меншых фігурак. Незвычайны сувенір і стаў штуршком, каб у 1880 годзе на Маскоўскай фабрыцы цацак «Дзіцячае выхаванне» нарадзілася першая руская матрош-

кеткай шыпшыны, нібы толькі выйшлі з карагуды. На вырабах з сяла Полхаўскі-Майдан малюнак спачатку выпальвалі, а затым расфарбоўвалі. Загорскія адрозніваюцца прымітыўнай манерай роспісу. Вяцкія, самыя паўночныя, падобныя на гарадскіх барынь — стройныя, высокія, некаторых з іх упрыгожвалі саломкай...

— Дзеці, хто памятае, з якога дрэва атрымліваюцца самыя лепшыя матрошкі? — пытаецца дырэктар музея.

— З ліпы! — дружна адказваюць пачаткоўцы.

— Малайцы, запомнілі, — задаволена гаворыць Вольга Аляксандраўна і дадае, што перад тым як прыступіць да работы, майстар два гады сушыць загатоўкі, а каб зрабіць адну фігурку, трэба ўручную выканаць каля 15 розных маніпуляцый.

Самы старадаўні экспанат — матрошку 1972 года выпуску — прынесла на школьную выстаўку настаўніца географіі Людміла Сарока. Больш за

матрошка пабывала ў космасе.

■ У Маньчжурыі (Кітай) ёсць 30-метровы будынак у выглядзе матрошкі.

■ У шасці расійскіх гарадах — Маскве, Сергіевым Пасадзе, Ніжнім Ноўгарадзе, Калязіне, Налінску і Вазнясенскім — створаны музеі матрошкі.

дваццаць экзэмпляраў сабралі самыя актыўныя вучні 4 «В» класа разам з настаўніцай Таццянай Гамолка. Некаторыя падзяліліся сваімі гісторыямі. Даніілу Радыну быў усяго годзік, калі тата прывёз яму матрошку з Масквы, дзе працаваў на той час. Ваню Таларонка настолькі ўразіла выстаўка, што ён захацеў сабраць сваю калекцыю матрошак. Цікавы экспанат і ў дырэктара музея: гадоў дзесяць таму Вольга Аляксандраўна купіла ў Санкт-Пецярбургу сувенір у выглядзе... расійскіх прэзідэнтаў і палітычных дзеячаў: найбольшая фігурка Пуціна, затым ідуць Ельцын, Гарбачоў, Брэжнеў і Ленін.

Ёсць на выстаўцы і неваляшкі. Гэтыя лялькі бяруць пачатак ад праславутага распіснага «Ванькі-встанькі». Дадаюць каларыту старадаўні самавар з сушкамі, яркая шаліноўка, а таксама фотазона — вялікая матрошка, у якой можна сфатаграфаваліся. Яе выразаў з фанеры муж Вольгі Смалонскай Сяргей, а расфарбавала школьны псіхолаг Вольга Малафей. У час экскурсіі дырэктар музея прапануе юным наведвальнікам паглядзець мультфільм «Сакрэты матрошкі». Для сучаснай дзятвы гэта яшчэ адно маленькае адкрыццё.

Анжаліка КРУПЯНЬКОВА.
Фота: Аляксей ПЛАТКО.



У час канікулаў на выстаўцы было шмат наведвальнікаў.